

ฉบับสมบูรณ์

(ตามมติ ครั้งที่ ๑ / ๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๖)

ลงชื่อประธาน/กรรมการฯ

(นางอ.ดวงพร โตะนาค)

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง คู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึก
ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

โดยวิธีปกติ

ของ

นางกนกวรรณ โฉมแล่ม

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการ

(ตำแหน่งเลขที่ พวช. 11901)

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการพิเศษ

(ตำแหน่งเลขที่ พวช. 11901)

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง คู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึก
ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

โดยวิธีปกติ

ของ

นางกนกวรรณ โฉมแจ่ม

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการ

(ตำแหน่งเลขที่ พวช. 11901)

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการพิเศษ

(ตำแหน่งเลขที่ พวช. 11901)

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

คำนำ

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง คู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึก ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดขึ้นจากการตระหนักถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยที่เข้ามารับบริการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และประชาชนที่เกี่ยวข้อง เกิดความลำบากในการรักษาพยาบาล และเสี่ยงต่อการติดเชื้อ โดยผู้จัดทำมุ่งหวังว่าข้อมูลที่จัดทำจะเกิดประโยชน์ต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายและผู้ป่วย สอดคล้องกับมาตรการความปลอดภัย เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส

ผู้จัดทำจึงตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติการพยาบาลวิสัญญีในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยการให้การระงับความรู้สึกแบบทั่วร่างกาย เพื่อให้หลักการปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มาตรฐานเดียวกัน ลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ โดยเนื้อหาสาระสำคัญของคู่มือฉบับนี้ มุ่งเน้นการทำความเข้าใจกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการระงับความรู้สึกในห้องผ่าตัด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบริการระงับความรู้สึกให้ผู้ป่วย เพื่อรับการรักษาในห้องผ่าตัด บนความปลอดภัยของแพทย์พยาบาล ผู้ป่วย และเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ปฏิบัติงานร่วมกัน จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับวิสัญญีพยาบาล และผู้สนใจ ได้มีความรู้ และนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับผู้ป่วย

กนกวรรณ โฉมแถม

พฤษภาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
สารบัญแผนภูมิภาพ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของคู่มือปฏิบัติงาน	3
คำจำกัดความเบื้องต้น	3
บทที่ 2 โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบ	5
บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง	5
ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	10
โครงสร้างการบริหาร	10
บทที่ 3 หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงาน	14
หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน	14
วิธีการปฏิบัติงาน	14
เงื่อนไข/ข้อสังเกต/ข้อควรระวัง/สิ่งที่ควรคำนึงในการปฏิบัติงาน	22
แนวคิดที่ใช้ในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	22
บทที่ 4 เทคนิคการปฏิบัติงาน	26
แผนกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน	26
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	28
วิธีการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน	35
จรรยาบรรณ/คุณธรรม/จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน	35
บทที่ 5 ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ	36
ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ (ต่อ)	
แนวทางแก้ไขและพัฒนา	36
ข้อเสนอแนะ	36
บรรณานุกรม	37
ภาคผนวก	39
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ	40
ภาคผนวก ข ชุดจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019	44
ภาคผนวก ค นัยามาเชื้อ	46
ภาคผนวก ง หนังสือขอรับรองการนำคู่มือการปฏิบัติงานมาใช้จริงในหน่วยงาน	49
ประวัติผู้ศึกษา	51

สารบัญแผนภูมิภาพ

	หน้า
แผนภูมิภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล	11
แผนภูมิภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล	12
แผนภูมิภาพที่ 3 โครงสร้างการบริหารงานหน่วยระงับความรู้สึก โรงพยาบาลวชิรพยาบาล	13

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แนวทางปฏิบัติการทำความสะอาดกรณีให้การดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019	16
ตารางที่ 2 ขั้นตอนการทำความสะอาดแยกตามชนิดอุปกรณ์	18

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) ที่กำลังระบาดหนักอยู่ในขณะนี้ จัดอยู่ในกลุ่มเชื้อไวรัสโคโรนาซึ่งเป็นเชื้อไวรัสที่มีรูปร่างคล้ายมงกุฏ พบครั้งแรกกลางทศวรรษที่ 1960 แต่ยังไม่ทราบแหล่งที่มาอย่างชัดเจนว่ามาจากที่ใด เป็นไวรัสที่สามารถติดเชื้อได้ทั้งในมนุษย์และสัตว์ ปัจจุบันมีการค้นพบไวรัสสายพันธุ์นี้แล้วทั้งหมด 6 สายพันธุ์ ส่วนสายพันธุ์ที่กำลังแพร่ระบาดหนักทั่วโลกตอนนี้ เป็นสายพันธุ์ที่ยังไม่เคยพบมาก่อน คือ สายพันธุ์ที่ 7 จึงถูกเรียกว่าเป็น “ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019” และในภายหลังถูกตั้งชื่ออย่างเป็นทางการว่าโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (Coronavirus Disease 2019 : COVID-19) ซึ่งพบว่าเชื้อชนิดนี้น่าจะมีต้นกำเนิดมาจากสัตว์ โดยเป็นสัตว์ทะเลที่มีการติดเชื้อไวรัสแล้วคนที่อยู่ใกล้ชิดคลุกคลีกับสัตว์เหล่านี้ติดเชื้อไวรัสมาอีกที เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ในเมืองอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน การติดเชื้อไวรัสนี้จะทำให้ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายลดลง เชื้อไวรัสจะแพร่กระจายสู่คนอย่างรวดเร็วและเพิ่มมากขึ้นเข้าไปทำลายการทำงานของปอด หากไม่ได้รับการรักษาอย่างทันท่วงทีจะทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้อย่างรวดเร็ว จากข้อมูลสถิติขององค์การอนามัยโลก รายงานจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั่วโลกสะสม (จนถึงวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2564) จำนวน 340,543,962 ราย จำนวนผู้เสียชีวิตสะสม 5,570,163 ราย ยังมีผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้นทุกวัน (WHO, 2020)

ประเทศไทยตรวจพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รายแรกเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 และเริ่มแพร่กระจายไปทั่วประเทศ รัฐบาลออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาด ประชาชน และทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือปฏิบัติตามข้อกำหนด ทำให้การแพร่ระบาดและเสียชีวิตต่ำกว่าประเทศอื่น แต่ยังควบคุมไม่ได้ทั้งหมด มีรายงานผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย โดยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2564 มีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสม 2,369,814 ราย ผู้เสียชีวิตสะสม 22,019 ราย (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2564)

สำหรับโรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ได้มีผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้ารับการรักษาในปี 2563 และ 2564 จำนวน 17 ราย และ 4,082 ราย ตามลำดับ ในจำนวนนี้มีผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ที่ต้องเข้ารับการผ่าตัด จำนวน 2 ราย และ 67 ราย ตามลำดับ (หน่วยระงับความรู้สึก โรงพยาบาล วชิรพยาบาล, 2564)

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถแพร่ระบาดและแพร่กระจายเชื้อผ่านทางสารคัดหลั่งที่เกิดจากการไอ การจาม รวมไปถึงการพูดคุย การร้องเพลง ฯลฯ (droplet transmission) และในบางสถานการณ์โดยเฉพาะในกระบวนการของการรักษาบางวิธีจะทำให้เกิดการแพร่กระจายผ่านทางอากาศ (airborne transmission) ในห้องผ่าตัดก็เช่นเดียวกัน เมื่อผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำเป็นต้องเข้ารับการผ่าตัด และได้รับการระงับความรู้สึกวิสัญญีพยาบาลจะเข้าไปสัมผัสผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดในการให้การระงับความรู้สึก ตั้งแต่การเตรียมรดมยาสลบ อุปกรณ์ในการให้การระงับความรู้สึก เครื่องมือวัดสัญญาณชีพ อุปกรณ์ป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้ล้วนแต่เสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อผ่านทางสารคัดหลั่ง ดังนั้น เพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ทุกคน ในการป้องกันการติดเชื้อ และลดการแพร่กระจายของเชื้อในผู้ป่วยที่ได้รับการระงับความรู้สึกในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หลังการผ่าตัดเสร็จสิ้นแล้ว การจัดการอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ และการทำลายเชื้อบนพื้นผิวสิ่งแวดล้อมก็มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อลดการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนั้นการทำความสะอาดที่ถูกต้องและเหมาะสม ตามหลักควบคุมการติดเชื้อ จึงเป็นเรื่องสำคัญในการช่วยลดการติดเชื้อที่อาจนำไปสู่ผู้อื่น ลดการติดเชื้อในโรงพยาบาล และเพิ่มความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน(กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

ดังนั้น หลังการระงับความรู้สึกผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เสร็จสิ้น การทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการให้การระงับความรู้สึกจึงมีความสำคัญอย่างมาก เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วิสัญญีพยาบาลจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความชำนาญในการจัดการทำลายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในอุปกรณ์ให้ปราศจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะเป็นหัวหน้าทีมวิสัญญีพยาบาลที่ให้บริการผู้ป่วยที่ได้รับการระงับความรู้สึก ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในหน่วยระงับความรู้สึก โรงพยาบาลวชิรพยาบาล จึงตระหนักถึงปัญหา และเล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำคู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึก ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติการทำงานให้เป็นไปในแนวทางมาตรฐานเดียวกัน ลดความเสี่ยงของการเกิดการติดเชื้อ และการแพร่กระจายเชื้อไปสู่ผู้อื่น

วัตถุประสงค์

1. ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. อุปกรณ์ให้การระงับความรู้สึกสะอาดปลอดภัย ปลอดภัยต่อผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่
2. ผู้ให้บริการและผู้ให้บริการปลอดภัยจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
3. ใช้ประกอบการนิเทศการปฏิบัติงาน การทำลายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึก

ขอบเขตของคู่มือ

คู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้ ใช้สำหรับวิสัญญีพยาบาล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในห้องผ่าตัด มีเนื้อหาครอบคลุมหลักการ ขั้นตอน วิธีการทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการให้การระงับความรู้สึกผู้ป่วย โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1.) การทำความสะอาดอุปกรณ์ในการให้การระงับความรู้สึกผู้ป่วย 2.) การทำความสะอาดห้องผ่าตัด 3.) การจัดการขยะติดเชื้อ ของหน่วยระงับความรู้สึก ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

คำจำกัดความเบื้องต้น

1. การจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หมายถึง การทำความสะอาดอุปกรณ์ที่นำมาใช้ซ้ำให้ปลอดภัยหลังให้การระงับความรู้สึก เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดการติดเชื้อ และการแพร่กระจายเชื้อไปสู่ผู้อื่น

2. อุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ประกอบการระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ชนิดใช้ซ้ำหลังการทำความสะอาด และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ชนิดใช้แล้วทิ้ง

2.1 เครื่องมือหรืออุปกรณ์ชนิดใช้ซ้ำ หมายถึง เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้วสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้หลังการทำความสะอาด เช่น รถดมยาสลบ, monitor, blade, ชุด PAPR เป็นต้น

2.2 เครื่องมือหรืออุปกรณ์ชนิดใช้แล้วทิ้ง หมายถึง เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการ
ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้วไม่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ เช่น ชุด
PPE, ถังพลาสติกคลุมรถดมยาและ monitor, set ดมยา, อุปกรณ์ฉีดยา, set block disposable เป็นต้น

บทที่ 2

โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบ

หน่วยรับความรู้สึกรังโรคพบบาลวชิรพบบาล เป็นหน่วยงานหนึ่งของโรงพยาบาลวชิรพบบาล คณะแพทยศาสตรังวชิรพบบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราชราช มีวิสัญญีพบบาลให้บริการรับ ความรู้สึกรักผู้ป่วยตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยมีหน้าที่รักษาการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา ของร่างกายผู้ป่วยให้ใกล้เคียงกับภาวะปกติมากที่สุด และคอยเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลง ทางสรีรวิทยาของผู้ป่วยและปรับระดับการรับความรู้สึกรักให้เหมาะสม ปลอดภัย ตามมาตรฐาน วิชาชีพ โดยคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วย และความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นสำคัญ โดยให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ทั้งในและนอกเวลาราชการ ครอบคลุมทั้งผู้ป่วยที่แพทย์นัดมาทำผ่าตัด และผู้ป่วยฉุกเฉิน โดยการปฏิบัติงานอยู่ในการดูแลควบคุม และทำงานร่วมกับวิสัญญีแพทย์ที่ขึ้นตรงกับภาควิชา วิสัญญีวิทยา

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง

หน่วยรับความรู้สึกรักมีบุคลากรปฏิบัติงาน ประกอบไปด้วย วิสัญญีแพทย์ จำนวน 18 คน (ลาศึกษาต่อจำนวน 1 คน) วิสัญญีพบบาล จำนวน 45 คน โดยแบ่งเป็น หัวหน้าหน่วยรับ ความรู้สึกรัก 1 คน รองหัวหน้าหน่วยรับความรู้สึกรัก 2 คน วิสัญญีพบบาลหัวหน้าห้องผ่าตัด 19 คน วิสัญญีพบบาลทั่วไป 22 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน เจ้าหน้าที่ทั่วไป 2 คน และลูกจ้างรายวัน จำนวน 1 คน ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งงาน ดังนี้

วิสัญญีแพทย์

มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้ (ราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย, 2562)

1. วางแผนเกี่ยวกับการให้การรับความรู้สึกรักผู้ป่วย พิจารณาวิธีการให้การรับ ความรู้สึกรักผู้ป่วย การให้ยาระับความรู้สึกรักผู้ป่วยตามความเหมาะสมแก่ผู้ป่วยแต่ละรายที่มารับ การผ่าตัด โดยการซักประวัติ สอบถาม พูดคุย ตรวจร่างกาย พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติ ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจและเกิดความเชื่อมั่น ในการรับความรู้สึกรัก และการผ่าตัดที่ผู้ป่วยจะได้รับ

2. ให้การดูแลผู้ป่วยในระหว่างและหลังการรับความรู้สึกรัก โดยเฝ้าระวังสัญญาณชีพ และความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้ความช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันท่วงทีจนกว่าจะได้รับ

ความปลอดภัยกระทั้งการผ่าตัดเสร็จสิ้น และหลังการผ่าตัดตรวจความปลอดภัยตามมาตรฐานอีกครั้งก่อนย้ายผู้ป่วยไปห้องพักฟื้นหลังผ่าตัด

3. ติดตามและดูแลผู้ป่วยที่อยู่ในชั้นวิกฤตในหออภิบาลผู้ป่วยหนัก และเป็นหนึ่งในทีมช่วยกู้ฟื้นคืนชีพ

4. ควบคุม กำกับ และดูแลวิสัยศัญพยาบาลในการให้การระงับความรู้สึกผู้ป่วย ด้วยความปลอดภัยตามมาตรฐานวิชาชีพ

หัวหน้าหน่วยระงับความรู้สึก

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีดังนี้

1. วางแผน ควบคุมและกำกับดูแล นิเทศงานด้านคลินิกเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย

2. ให้การระงับความรู้สึกในผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะวิกฤตและที่มีความยุ่งยากซับซ้อน

3. พัฒนาการบริหาร การบริการ งานวิจัยและวิชาการ ตามนโยบายวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของฝ่ายการพยาบาล และคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล

4. ร่วมวางแผนงานกับรองหัวหน้าหน่วยระงับความรู้สึก และจัดระบบการเรียนการสอนทางคลินิก

5. ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน ส่งเสริมบุคลากรทุกระดับในหน่วยงานให้พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา และมีศักยภาพสอดคล้องกับงานที่รับผิดชอบ

6. ร่วมประชุมกับบุคลากรในหน่วยงานและทีมสหสาขาวิชาชีพ เกี่ยวกับปัญหาความต้องการของผู้รับบริการ เพื่อหาแนวทางให้การบริการอย่างเหมาะสม

7. ให้คำแนะนำ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาของผู้ป่วยแก่บุคลากรในหน่วยงาน และให้ความช่วยเหลือในการปรับแผนการพยาบาลให้เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยแต่ละราย โดยเฉพาะในผู้ป่วยที่มีความยุ่งยากซับซ้อน มีความเสี่ยงสูงในการระงับความรู้สึก หรือผู้ป่วยกลุ่มเปราะบาง เป็นต้น

8. ตรวจสอบ ประเมินผล บันทึกรายงานการพยาบาล (แบบบันทึกการระงับความรู้สึก) และการใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วย เพื่อประเมินคุณภาพในการให้บริการทางการพยาบาล

9. ควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับให้มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

10. สำรวจความต้องการหรือความสนใจในการเรียนรู้ ให้การส่งเสริมพัฒนาการสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน

11. จัดให้มีการประชุมร่วมกันของบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อการพัฒนางาน

12. ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมทางวิชาการอย่างทั่วถึง
13. จัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ช่วยในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ พร้อมใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

14. ปฏิบัติงานระดับความรู้สึกแทนบุคลากรในกรณีเคสเร่งด่วนผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ รองหัวหน้าหน่วยระดับความรู้สึก

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีดังนี้

1. รับนโยบายจากหัวหน้าหน่วยระดับความรู้สึก เพื่อนำมาปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าหน่วยระดับความรู้สึก เมื่อหัวหน้าหน่วยลา หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในช่วงเวลานั้นได้
2. กำกับ ดูแลวิสัญญีพยาบาลหัวหน้าห้องผ่าตัดในแต่ละสาขา วิสัญญีพยาบาลให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ
3. วิเคราะห์ความสามารถของสมาชิกในทีม นิเทศการปฏิบัติงาน แนะนำและเป็นที่ปรึกษาชี้แนะให้ความรู้แก่สมาชิกในทีม เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากรภายในทีม
4. เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ในระยะก่อนระหว่าง และหลังการให้การระดับความรู้สึกแก่บุคลากรในหน่วยงาน
5. ดูแลอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องมือพิเศษ เวชภัณฑ์ และยาที่ใช้ในการระดับความรู้สึกให้อยู่ในมาตรฐาน มีความพร้อมใช้ และสำรวจไม่ให้เกิดการชำรุดสูญหาย
6. ปฏิบัติงานแทนบุคลากรในกรณีมีผู้ป่วยเร่งด่วน วิกฤติและผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ

วิสัญญีพยาบาลหัวหน้าห้องผ่าตัด

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ คือ วางแผนการปฏิบัติงานด้านการระดับความรู้สึกร่วมกับวิสัญญีพยาบาลให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น ให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงาน โดยมอบหมายงานอย่างเหมาะสม ตลอดจนให้บริการแก่ผู้ป่วยในพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีมาตรฐานและประสิทธิภาพ โดยบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีดังนี้

1. ให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่มาผ่าตัดที่มีปัญหาและความยุ่งยากซับซ้อน โดยประเมินด้านภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยทางการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล และให้การพยาบาลแบบองค์รวม สามารถจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อนได้
2. สร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย ประเมินสภาพและเตรียมความพร้อมของผู้ป่วยในการให้การระดับความรู้สึกทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยการพูดคุย ให้กำลังใจ สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ป่วย จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือให้พร้อมใช้ เหมาะสมสำหรับการทำหัตถการทางวิสัญญีในแต่ละครั้ง รวมทั้งเตรียมสารละลายทางหลอดเลือดดำที่ให้ผู้ป่วยก่อนการระดับความรู้สึก

3. ประเมินสภาพผู้ป่วยก่อน ขณะและหลังให้การระงับความรู้สึก พร้อมทั้งบันทึกและส่งต่อข้อมูลไปยังห้องพักรฟื้น หอผู้ป่วยหรือหออภิบาลผู้ป่วยวิกฤต

4. ประสานงานกับวิสัญญีแพทย์ ศัลยแพทย์ เพื่อร่วมปรึกษาปัญหาของผู้ป่วยที่มีภาวะผิดปกติให้ได้รับการดำเนินการแก้ไข ป้องกันก่อน ระหว่างและหลังการระงับความรู้สึก ด้วยความระมัดระวัง ให้เกิดความปลอดภัยอย่างสูงสุด

5. ปฏิบัติงานแทนบุคลากรในทีมระหว่างพัก ประชุม อบรมหรืองานที่สมาชิกทีมไม่สามารถปฏิบัติได้

6. ปฏิบัติหน้าที่พิเศษตามที่หัวหน้าหน่วยระงับความรู้สึกมอบหมาย

วิสัญญีพยาบาล

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีดังนี้

1. เยี่ยมประเมินผู้ป่วยก่อนให้การระงับความรู้สึก อย่างน้อย 1 วัน ก่อนผ่าตัด เพื่อทำการประเมินสภาพผู้ป่วย ตรวจร่างกาย ชักประวัติการเจ็บป่วยและปัญหาต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางประเมินการพิจารณาการวินิจฉัยปัญหา และวางแผนดำเนินการเลือกวิธีการระงับความรู้สึกอย่างเหมาะสม ปลอดภัยตามสภาวะผู้ป่วยในแต่ละราย

2. ให้ความรู้และคำแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติถึงวิธีการระงับความรู้สึกที่ผู้ป่วยได้รับ รวมถึงวิธีการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง เหมาะสมทั้งก่อน ระหว่างและหลังการระงับความรู้สึก

3. จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาต่าง ๆ สำหรับใช้ในการระงับความรู้สึกให้พร้อม สะดวก เหมาะสมต่อการให้การระงับความรู้สึก และสามารถช่วยชีวิตผู้ป่วยในภาวะวิกฤตได้ทันทางที่มีประสิทธิภาพ

4. เตรียมความพร้อมของผู้ป่วยก่อนให้การระงับความรู้สึก โดยตรวจสอบจากแฟ้มประวัติของผู้ป่วย ชักถามชื่อ สกุลให้ถูกต้อง ตรวจสอบลายมือชื่อยินยอมให้ทำหัตถการ ตรวจวัดสัญญาณชีพ เพื่อเป็นการประเมินสภาพผู้ป่วยก่อนให้การระงับความรู้สึก

5. ดำเนินการให้การระงับความรู้สึกด้วยความระมัดระวัง ใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เฝาระวังอาการ ตรวจวัดสัญญาณชีพอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาการทำหัตถการ สังเกตอาการผิดปกติ ภาวะแทรกซ้อนหรืออาการไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อสามารถป้องกันและแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว ผู้ป่วยเกิดความปลอดภัย

6. จดบันทึกสัญญาณชีพ การให้ยา การให้สารน้ำ สารละลายต่าง ๆ อาการเปลี่ยนแปลง และปัญหาของผู้ป่วยที่ได้รับการแก้ไขแล้วในระหว่างการระงับความรู้สึกจนสิ้นสุดการทำหัตถการ

7. เยี่ยมและประเมินสภาพผู้ป่วยที่หอผู้ป่วยภายหลังจากการได้รับการระงับความรู้สึก เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น

8. ให้การรับความรู้สึกรอกห้องผ่าตัด ได้แก่ ศูนย์ส่องกล้อง ศูนย์หัตถการสวนหัวใจ และหลอดเลือด หน่วยรังสีรักษา CT MRI ห้องคลอดกรณีมีโรคติดค้าง หน่วยรับปวด

9. บริการใส่ท่อช่วยหายใจแก่ผู้ป่วยที่มีภาวะหายใจล้มเหลว หรือภาวะการใส่ท่อช่วยหายใจยากตามหน่วยงานและหอผู้ป่วยต่าง ๆ

เจ้าหน้าที่ธุรการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ มีดังนี้

1. รับและจัดส่งเอกสารต่าง ๆ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ตรวจสอบใบสั่งยา ใบเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ประจำวัน ก่อนส่งเบิกห้องยา และห้องเวชภัณฑ์
3. จัดเตรียมยาและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ ตามใบเบิกของของแต่ละตึกผ่าตัดอย่างถูกต้อง
4. สำรวจยาและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ในหน่วยงานให้มีความเพียงพอ พร้อมใช้ต่อการใช้งานในแต่ละวัน
5. สำรวจและเบิกรายการเอกสารที่ใช้ประจำวันในหน่วยงานให้มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน
6. โทรศัพท์ประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การขอใบนัดการใช้บริการ วิสัญญีนอกห้องผ่าตัด
7. รวบรวมแบบบันทึกวิสัญญี จัดทำสถิติจำนวนผู้ป่วย และบันทึกข้อมูลสรุปประจำเดือน

เจ้าหน้าที่ทั่วไป/ลูกจ้างรายวัน

หน้าที่ความรับผิดชอบ มีดังนี้

1. รับ - ส่งเอกสาร ใบสั่งยา ใบเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ต่าง ๆ และหนังสือราชการ ส่งไปตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามการมอบหมาย
2. รับ - ส่งพัสดุ ครุภัณฑ์
3. รับ - ส่งเลือด ส่วนประกอบของเลือด ในกรณีที่มีการจองเลือด ส่วนประกอบของเลือดเพิ่ม หากมีการสูญเสียเลือดปริมาณมากระหว่างการหัตถการ
4. ล้าง ทำความสะอาดอุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการรับความรู้สีก่อนส่งมอบเวชภัณฑ์ และติดตามกลับหลังมอบเวชภัณฑ์
5. ดูแล ทำความสะอาดรถดมยา รถเครื่องมือและอุปกรณ์วิสัญญีในห้องผ่าตัด
6. ดูแล ทำความสะอาดห้องพักรอดูวิสัญญี

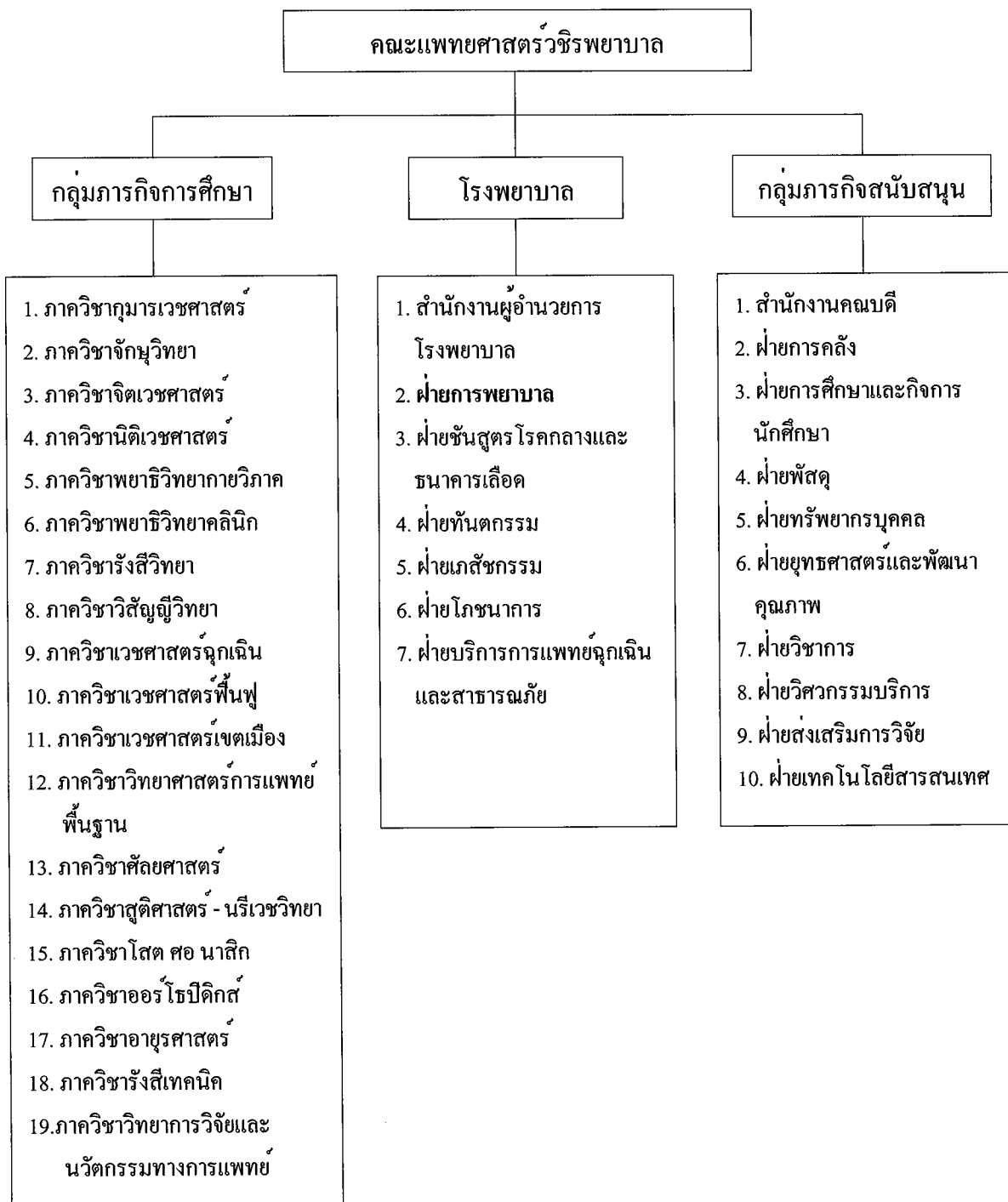
ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

หน่วยระงับความรู้สึกให้บริการระงับความรู้สึกผู้ป่วยที่เข้ารับการผ่าตัดและการตรวจวินิจฉัยโรคในโรงพยาบาลวชิรพยาบาล ให้บริการภายในห้องผ่าตัด ซึ่งมีจำนวนห้องผ่าตัด 20 ห้อง ได้แก่ ห้องผ่าตัดศัลยกรรมจำนวน 16 ห้อง ห้องผ่าตัดสูติ - นรีเวชกรรมจำนวน 4 ห้อง สำหรับห้องผ่าตัดผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 2 ห้อง คือ ห้องผ่าตัดสูติ - นรีเวชกรรม ชั้น 1 และห้องผ่าตัดศัลยกรรม ชั้น 1 ห้อง 101 และบริการนอกห้องผ่าตัด ได้แก่ CT MRI ศูนย์ส่องกล้อง ศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหลอดเลือด และหน่วยระงับความปวด โดยการให้บริการระงับความรู้สึกแต่ละห้องผ่าตัดมีวิสัญญีพยาบาล 2 คนต่อ 1 ห้องผ่าตัด นอกจากนี้ยังให้บริการช่วยฝึกปฏิบัติและดูแลบุคลากรที่มาฝึกปฏิบัติทางด้านวิสัญญี ได้แก่ แพทย์ประจำบ้าน นักศึกษาแพทย์ นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีเครื่องมือแพทย์และห้องผ่าตัด นักศึกษาปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ (Paramedics) เป็นต้น

โครงสร้างการบริหาร

โครงสร้างการบริหารคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช (แสดงดังแผนภูมิภาพที่ 1) โครงสร้างการบริหารฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล (แสดงดังแผนภูมิภาพที่ 2) และโครงสร้างการบริหารงานหน่วยระงับความรู้สึก โรงพยาบาลวชิรพยาบาล (แสดงดังแผนภูมิภาพที่ 3) ดังต่อไปนี้

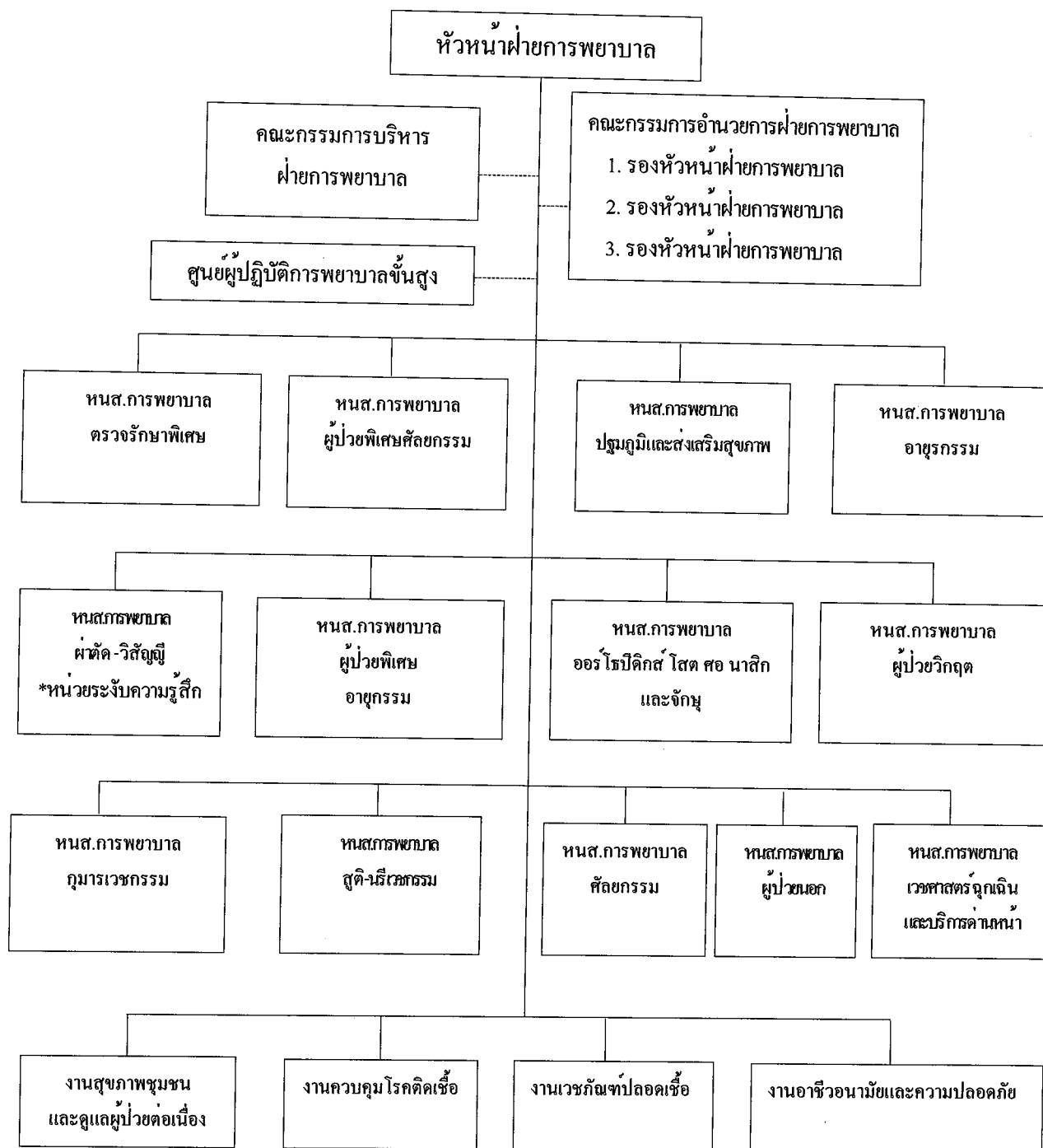
โครงสร้างการบริหารคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล

แผนภูมิภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล

ที่มา : คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราชิราช, 2564

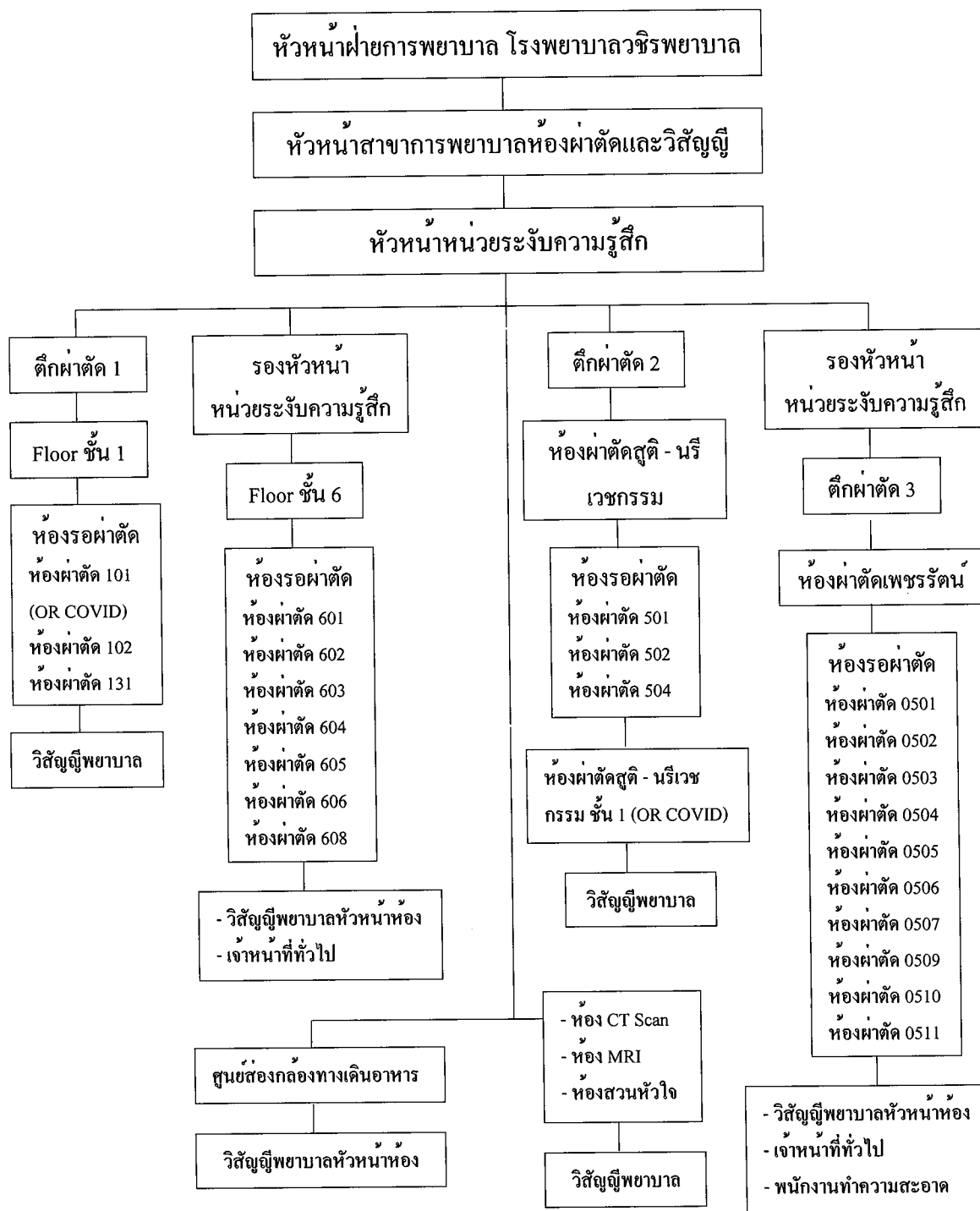
โครงสร้างการบริหารฝ่ายการพยาบาล

แผนภูมิภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

ที่มา : ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล, 2564

โครงสร้างการบริหารงานหน่วยรับความรู้สึกร โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

แผนภูมิภาพที่ 3 โครงสร้างการบริหารงานหน่วยรับความรู้สึกร โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

ที่มา : ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล, 2564

บทที่ 3

หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงาน

หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน

หลักเกณฑ์การปฏิบัติงานมุ่งเน้นผู้ป่วยได้รับความปลอดภัยตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยใช้มาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลวิชาชีพ (กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ซึ่งประกอบด้วย

1. มาตรฐานการควบคุมและการป้องกันการติดเชื้อ

มาตรฐานการควบคุมและการป้องกันการติดเชื้อ เป็นบริการพยาบาลเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

2. แนวปฏิบัติการทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19

แนวปฏิบัติการทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 เป็นแนวปฏิบัติในการทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3. มาตรฐานความปลอดภัย

มาตรฐานความปลอดภัยของวชิรพยาบาล (Vajira 2P Safety Goals)

วิธีการปฏิบัติงาน

การจัดการอุปกรณ์ที่ไ้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายหลังการทำผ่าตัดเสร็จสิ้น (ราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย, 2563) มีดังนี้

1. เมื่อสิ้นสุดการระงับความรู้สึกและย้ายผู้ป่วยออกจากห้องผ่าตัดแล้ว

1.1 ทีมวิสัญญีที่ให้การระงับความรู้สึกในห้องผ่าตัด ทิ้ง syringe ยาที่เตรียมไว้ทุกชนิด ถอดชุด PAPR/ Full PPE ตามแนวทางปฏิบัติ ล้างมือด้วย alcohol gel เปลี่ยนรองเท้าก่อนออกจากบริเวณห้องผ่าตัด และอาบน้ำ สระผม

1.2 ทีมวิสัญญีทีมที่ circulate นอกห้องผ่าตัด รออย่างน้อย 30 นาทีหลังส่งผู้ป่วยออกจากห้อง (หรือตามเวลาที่ห้องผ่าตัดกำหนดให้เข้าห้องผ่าตัดได้) เข้าไปทำความสะอาดอุปกรณ์ ควรมีคนคลารอย่างน้อย 2 คน แต่งกายด้วยชุด PPE ประกอบด้วย Isolate gown, surgical mask, face shield, ถุงมือ disposable 1 คู่ (ถุงเท้ากันน้ำถ้าพื้นสกปรก)

2. Anesthetic machine

2.1 ปลด corrugate ทิ้งลงถังขยะติดเชื้อสีแดง

2.2 ม้วนถุงพลาสติกที่คลุม Anesthetic machine ออก โดยให้ม้วนจากด้านล่างขึ้นบน และม้วนให้ส่วนที่สกปรกอยู่ด้านใน เมื่อม้วนถึงด้านบนให้จับรวมกันแล้วทิ้งลงถังขยะติดเชื้อสีแดง

2.3 ถอดถุงมือทิ้งลงถังขยะติดเชื้อสีแดง

2.4 ล้างมือด้วย alcohol gel และสวมถุงมือคู่ใหม่

2.5 ใช้ผ้าชุบน้ำยา 0.5 % Sodium hypochlorite เช็ดทำความสะอาด 3 รอบ ควรเตรียมผ้าหลายผืน และเปลี่ยนผ้ารอบละ 1 ผืน ห้ามบิดผ้าในน้ำยาสะอาด

2.6 ถอดถุงมือทิ้งลงถังขยะติดเชื้อสีแดง

2.7 ล้างมือด้วย alcohol gel

2.8 ต่อบูด corrugate ใหม่ไว้ให้พร้อมใช้ (เป็นกระบวนการสุดท้าย หลังจากที่ได้ถอดชุด PPE)

3. Monitor

3.1 ม้วนถุงพลาสติกที่คลุม monitor ออก โดยให้ม้วนจากด้านล่างขึ้นบน และม้วนให้ส่วนที่สกปรกอยู่ด้านใน เมื่อม้วนถึงด้านบนให้จับรวมกันแล้วทิ้งลงถังขยะติดเชื้อสีแดง

3.2 ค้างถุงพลาสติกที่คลุมสาย cable จากส่วนบนที่ติดกับเครื่องลงปลายสาย ทิ้งลงถังขยะติดเชื้อสีแดง

3.3 ถอดถุงมือทิ้งลงถังขยะติดเชื้อสีแดง

3.4 ล้างมือด้วย alcohol gel

3.5 สวมถุงมือคู่ใหม่

3.6 ใช้ผ้าชุบน้ำยา 0.5 % Sodium hypochlorite เช็ดทำความสะอาด 3 รอบ (เหมือน Anesthetic machine) เช็ดจอ monitor ก่อนเช็ดสาย cable

3.7 Monitor transfer ทำความสะอาดก่อนนำไปเก็บที่ห้องเครื่องมือ

4. COVID-19 anesthesia cart

ยาและเวชภัณฑ์ที่นำเข้าห้องผ่าตัดเป็นการนำเข้าไปเท่าที่จะใช้

4.1 ทิ้ง syringe ยาที่เตรียมไว้ทุกชนิด

4.2 ถอดถุงมือทิ้งลงถังขยะติดเชื้อสีแดง

4.3 ล้างมือด้วย alcohol gel

4.4 สวมถุงมือคู่ใหม่

4.5 ใช้ผ้าชุบน้ำยา 0.5 % Sodium hypochlorite เช็ดทำความสะอาด หลอดยา อุปกรณ์เวชภัณฑ์ที่อยู่ในช่องพลาสติก Anesthesia covid cart ทุกชิ้นทุกลิ้นชักทำ 3 รอบ (เหมือน Anesthetic machine)

4.6 เวชภัณฑ์ที่ทำความสะอาดไม่ได้ ให้ทิ้งในถังขยะติดเชื้อสีแดง กรณีเป็นเข็มทิ้งในกล่องทิ้งเข็ม

5. Video laryngoscope และสาย fiber

ใช้ผ้าชุบน้ำยาทำลายเชื้อ 0.5 % Sodium hypochlorite ทำความสะอาดพลาสติกที่หุ้มเครื่องก่อนถอดถุงพลาสติกออก ถอดถุงมือทิ้งลงถังขยะติดเชื้อสีแดง ถ้างมมือด้วย alcohol gel และสวมถุงมือคู่ใหม่ เช็ด Video laryngoscope และสาย fiber โดยด้วย 70 % alcohol อีก 3 รอบ จากนั้น Wrap Video laryngoscope และหุ้มสาย fiber ให้พร้อมใช้ ถ้าง blade ตามแนวทางปฏิบัติการล้าง blade และนำ blade ใส่ถุงซิปล้างพร้อมใช้

เมื่อเสร็จสิ้นการทำความสะอาด ให้ถอดชุด PPE ทิ้งลงถังขยะติดเชื้อสีแดง ถ้างมมือด้วย alcohol gel เปลี่ยนรองเท้าก่อนออกจากบริเวณห้องผ่าตัด และอาบน้ำ สระผม

การจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ให้การรับความรูสึก

ปฏิบัติตามแนวทางในการดูแลป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของงานควบคุมโรคติดเชื้อ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช (2563) ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แนวทางปฏิบัติการทำความสะอาดกรณีให้การดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

สถานที่	ชุด PPE	น้ำยาที่ใช้	การทำความสะอาด	หมายเหตุ
พื้นห้อง	ระดับ B + รองเท้าบูท	- 0.5 % Sodium hypochlorite - 70 % Alcohol	- สเปรย์น้ำยาลงบนพื้น ถูให้ทั่วโดยใช้ผ้าถูพื้น ครั้งเดียวทิ้ง ทิ้งไว้ให้ แห้งโดยไม่ต้องเช็ดซ้ำ - สเปรย์น้ำยาลงบนผ้า ไมโครไฟเบอร์ เช็ด ให้ทั่วทิ้งไว้ให้แห้ง โดยไม่ต้องเช็ดซ้ำ	- กรณีพื้นเป็นเนื้อ หรือสารกัดหลัง ให้ เช็ดออกด้วยกระดาษ รูดน้ำยา 0.5 % Sodium hypochlorite ทิ้งไว้ 30 นาที ก่อน ทำความสะอาด
ห้องน้ำ	ระดับ B	- 0.5 % Sodium hypochlorite	- ราดน้ำยาลงบนพื้น ห้องน้ำทิ้งไว้ 30 นาที	- ไม่ถูพื้นใช้งาน เสร็จ สเปรย์ด้วย

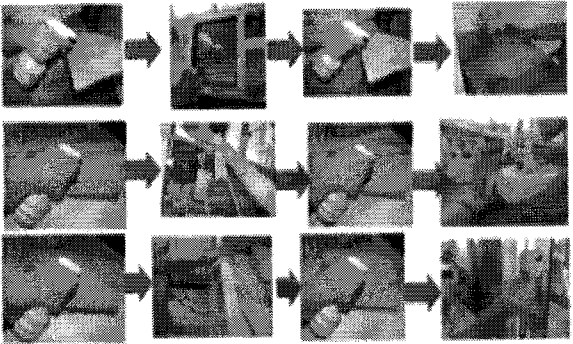
ตารางที่ 1 แนวทางปฏิบัติการทำความสะอาดกรณีให้การดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ต่อ)

สถานที่	ชุด PPE	น้ำยาที่ใช้	การทำความสะอาด	หมายเหตุ
ห้องน้ำ (ต่อ)			- ทำความสะอาด ห้องน้ำ โดยใช้ผ้าถู พื้นครั้งเดียวทิ้ง	0.5 % Sodium hypochlorite
Surface Environmental ได้แก่ - ราวกันเตียง โต๊ะข้างเตียง เสา น้ำเกลือ ฯลฯ Medical Equipment - Infusion pump, Ventilator, Monitor, Stethoscope, Cuff BP, สาย EKG, สาย O ₂ sat ฯลฯ	ระดับ B	- 0.5 % Sodium hypochlorite - 70 % Alcohol	- สเปรย์น้ำยาลงบนผ้า ไมโครไฟเบอร์ เช็ด ให้ทั่วทั้งไว้ให้แห้ง โดยไม่ต้องเช็ดซ้ำ - สเปรย์น้ำยาลงบนผ้า ไมโครไฟเบอร์ เช็ด ให้ทั่วทั้งไว้ให้แห้ง โดยไม่ต้องเช็ดซ้ำ	- ผ้าไมโครไฟเบอร์ หลังใช้ใส่ถุงตาข่าย ใส่ถุงแดง 3 ชั้น - ส่งซักที่งานบริการ ผ้า
ห้องผ่าตัด	ระดับ B	- 1 % Virkon - 0.5 % Sodium hypochlorite	- พ่นบุคลากรด้วย 1 % Virkon ให้ทั่วตัว ก่อนถอด PPE, PAPR - Hood และท่อ ถอด ลงถังแช่น้ำยา 30 นาที- ถ้างทำความสะอาด ด้วยน้ำสบู่ น้ำเปล่า และนำไป ตากให้แห้ง - สเปรย์ 0.5 % Sodium	- ผ้าไมโครไฟเบอร์ หลังใช้ใส่ถุงตาข่าย ใส่ถุงแดง 3 ชั้น - ส่งซักที่งานบริการผ้า

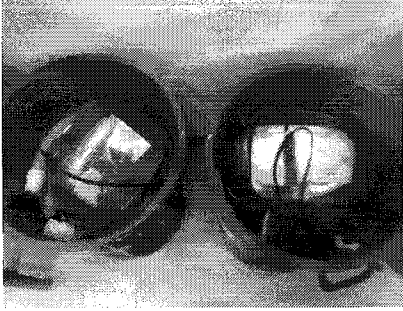
ตารางที่ 1 แนวทางปฏิบัติการทำความสะอาดกรณีให้การดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ต่อ)

สถานที่	ชุด PPE	น้ำยาที่ใช้	การทำความสะอาด	หมายเหตุ
ห้องผ่าตัด (ต่อ)		- 70 % Alcohol	hypochlorite ลงบนผ้า ไมโครไฟเบอร์ เช็ดทำ ความสะอาดผนังห้อง โต๊ะ เก้าอี้ให้ทั่ว ทั้งไว้ ให้แห้งโดยไม่ต้องเช็ด ซ้ำ - สเปรย์ 70 % Alcohol ลงบนผ้าไมโครไฟเบอร์ เช็ดทำความสะอาด อุปกรณ์หรือเครื่องมือ ทางการแพทย์ ทั่วไว้ ให้แห้งโดยไม่ต้อง เช็ดซ้ำ	

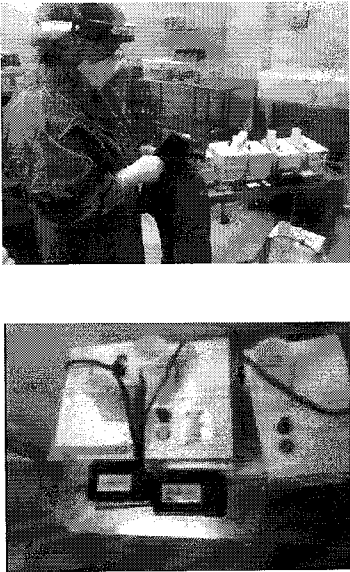
ตารางที่ 2 ขั้นตอนการทำความสะอาดแยกตามชนิดอุปกรณ์

รายการ	ภาพแสดง
พื้นผิวแนวระนาบ และอุปกรณ์ต่าง ๆ - ที่วางของ - Defibrillator - รถอุปกรณ์ - Monitor และสาย monitor ต่างๆ - Video laryngoscope	

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการทำความสะอาดแยกตามชนิดอุปกรณ์ (ต่อ)

รายการ	ภาพแสดง
ถังแช่ PAPR - ถอด PAPR - แช่น้ำยา 0.5 % Sodium hypochlorite 30 นาที - ล้างทำความสะอาดด้วยน้ำสบู่น้ำเปล่า และนำไปตากให้แห้ง	
ชุด PPE - Hood ท่อที่ต่อเครื่องแบดเตอร์ และเครื่องต่อแบดเตอร์	
PAPR: แบดเตอร์ - เช็ดด้วย 70 % Alcohol 3 รอบ	
ทีมพ่นยา - พ่นยาห้องผ่าตัดและอุปกรณ์ และบริเวณถอดชุด PPE, PAPR	

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการทำความสะอาดแยกตามชนิดอุปกรณ์ (ต่อ)

รายการ	ภาพแสดง
PAPR: Hood และท่อที่ต่อเครื่องแบตเตอรี่ - ห้างแช่ในถังน้ำยา 0.5 % Sodium hypochlorite 30 นาที - นำ PAPR มาซักล้างด้วยน้ำสบู่ และน้ำเปล่า แล้วนำไปตากแห้ง	
พื้นที่ตาก PAPR - นำ PAPR ไปตากแห้ง	
PAPR: แบตเตอรี่ - เช็ดด้วย 70 % Alcohol อีกครั้ง - Charge แบตเตอรี่ ให้พร้อมใช้งาน	

แนวทางการจัดการขยะในผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การจัดการขยะปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติงานควบคุมโรคติดเชื้อ คณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราชิราช (2563) ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่คนงานที่เข้าห้องผู้ป่วยหรือห้องผ่าตัดเพื่อจัดเก็บขยะ ล้างมือและสวมอุปกรณ์ป้องกันก่อนเข้าห้องผู้ป่วยหรือห้องผ่าตัดด้วยชุด PPE ระดับ B ตามขั้นตอนการสวม/ถอดอุปกรณ์ ป้องกันการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบละอองฝอย (หากต้องใช้เวลาในให้ mask N95)

2. เจ้าหน้าที่นอกห้อง เตรียมอุปกรณ์ ดังนี้

2.1 ถุงซีป 2 ใบ

2.2 ถุงแดงสำหรับใส่ขยะติดเชื้อ ชั้นที่ 3

2.3 ถาดมัดขยะ

2.4 ขวดสเปรย์ใส่น้ำยา 70 % Alcohol

2.5 ถังขนย้ายขยะติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ติดสัญลักษณ์ ตัว C

3. การจัดการขยะ

3.1 ห้องผู้ป่วยหรือห้องผ่าตัด

3.1.1 เตรียมอุปกรณ์ในการจัดการขยะติดเชื้อให้พร้อมใช้

3.1.2 ในห้องผู้ป่วยหรือห้องผ่าตัด ปฏิบัติตามวิธีการดูแล จัดเก็บและขนย้ายขยะของหน่วยงาน โดยเพิ่มวิธีปฏิบัติ ดังนี้

3.1.2.1 รวบรวมถุงแดงชั้นที่ 1 มัดปากถุงด้วยถาดมัดขยะให้แน่น ใช้ผ้าที่สเปรย์ด้วย 70 % Alcohol เช็ดรอบปากถุงให้ทั่ว ทิ้งผ้าที่ใช้แล้วลงในถุงแดงชั้นที่ 2

3.1.2.2 ใช้ผ้าที่สเปรย์ด้วย 70 % Alcohol เช็ดทำความสะอาดรองเท้านบูท ทิ้งผ้าที่ใช้แล้วลงในถุงแดงชั้นที่ 2 ล้างมือ

3.1.2.3 รวบรวมถุงแดงชั้นที่ 2 มัดปากถุงด้วยถาดมัดขยะให้แน่น ใช้ผ้าที่สเปรย์ด้วย 70 % Alcohol เช็ดรอบปากถุงให้ทั่ว ก่อนส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ที่รออยู่ด้านนอก

3.1.2.4 ใช้ผ้าที่สเปรย์ด้วย 70 % Alcohol เช็ดทำความสะอาดถังขยะให้ทั่ว ก่อนใส่ถุงแดงใบใหม่ (โดยใส่ซ้อน 2 ชั้น : ถุงแดงชั้นที่ 2 ให้พับปากถุงเข้าด้านใน และถุงแดงชั้นที่ 1 ให้พับปลายถุงออกด้านนอก)

3.1.2.5 ถอดอุปกรณ์ป้องกันในห้องผู้ป่วยหรือห้องผ่าตัด ตามขั้นตอนการสวม/ถอดอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อทางเดินหายใจแบบละอองฝอย

3.1.2.6 กรณีใช้ mask N95 หลังถอด mask N95 ให้ใส่ถุงซีปหรือภาชนะสะอาด เพื่อนำไปฆ่าเชื้อด้วยรังสี UVC นาน 30 นาที และล้างมือ

- 3.1.3 นอกห้องผู้ป่วยหรือห้องผ่าตัด เจ้าหน้าที่ที่รอด้านนอก แต่งกายตามวิธีปฏิบัติงาน การจัดเก็บและขนย้ายขยะของหน่วยงาน โดยนำถุงขยะติดเชื้อใส่ถุงแดงชั้นที่ 3 ที่เตรียมไว้มัดปากถุงด้วยลวดมัดขยะให้แน่น ใช้ผ้าที่สเปรย์ด้วย 70 % Alcohol เช็ดรอบปากถุงให้ทั่ว นำถุงขยะใส่ถังขยะติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ติดสัญลักษณ์ ตัว C ที่มีฝาปิดมิดชิด เคลื่อนย้ายไปจุดพักขยะรวม
- 3.1.4 นำถังพักขยะใบใหม่ที่ทำความสะอาดแล้วกลับขึ้นห้องผู้ป่วยหรือห้องผ่าตัด

เงื่อนไข/ข้อสังเกต/ข้อควรระวัง/สิ่งที่ควรคำนึงในการปฏิบัติงาน

การจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการปฏิบัติงาน มีดังนี้

1. บุคลากรในทีมวิสัญญีต้องปฏิบัติตามแนวทางการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัด
2. อุปกรณ์ที่ใช้แล้วทิ้ง โดยเฉพาะของมีคมต้องจัดเก็บในอุปกรณ์ทิ้งของมีคมโดยเฉพาะ และดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด

แนวคิดที่ใช้ในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

การจัดทำคู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้จัดทำนำมาตรฐานการควบคุมและการป้องกันการติดเชื้อ แนวปฏิบัติการทำหัตถการและการผ่าตัด ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ร่วมกับการนำมาตรฐานความปลอดภัยของวชิรพยาบาล (Vajira 2P Safety Goals) เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. มาตรฐานการควบคุมและการป้องกันการติดเชื้อ

มาตรฐานการควบคุมและการป้องกันการติดเชื้อ เป็นบริการพยาบาลเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล จัดให้มีระบบป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ (Infection Prevention and Control Program) รวมถึงระบบเฝ้าระวังและติดตาม ที่มีจุดมุ่งหมายหลักของการดำเนินงาน คือ การควบคุมคุณภาพการพยาบาลในด้านความปลอดภัยจากการติดเชื้อของผู้ใช้บริการและบุคลากรทางการแพทย์ การบริหารความเสี่ยงทางการแพทย์ และการสนับสนุนทางวิชาการด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลเพื่อลดอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลโดยต้องใช้กระบวนการติดตาม เฝ้าระวัง วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำไปสู่การป้องกันและควบคุมติดเชื้อในโรงพยาบาล รวมทั้งประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยมีพยาบาล ควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล (Infection Control Nurse : ICN)

เป็นผู้รับผิดชอบหลัก พยาบาล ควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล นอกจากใช้ความรู้ทางด้านการพยาบาลแล้ว ยังต้องมีความรู้และ ทักษะทางระบาดวิทยา เพื่อให้การพยาบาลด้านการป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อมีประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นใจว่ามีการปฏิบัติที่เหมาะสม เพื่อการป้องกันการติดเชื้อ (Infection Prevention Practices) จากบริการสุขภาพ ซึ่งมาตรฐาน การควบคุมและการป้องกันการติดเชื้อ (สถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ประกอบด้วย

- 1.1 การทำความสะอาดมือ สำหรับบุคลากรทางการแพทย์
- 1.2 การป้องกันปอดอักเสบที่สัมพันธ์กับการใช้เครื่องช่วยหายใจ
- 1.3 การป้องกันการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะที่สัมพันธ์กับการใส่สายสวน

ปัสสาวะ (Catheter-associated Urinary Tract Infection)

- 1.4 การป้องกัน การติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัด
- 1.5 การป้องกันการติดเชื้อในกระแสโลหิตที่สัมพันธ์กับการใส่สายสวนหลอดเลือด
- 1.6 การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อ

1. การป้องกันแบบมาตรฐาน (Standard precautions)

2. การป้องกันตามวิธีการที่แพร่กระจายเชื้อ (Transmission-based precautions)

- 2.1 การปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อทางอากาศ (airborne precautions)

- 2.2 การปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อ โดยฝอยละออง (droplet precautions)

- 2.3 การปฏิบัติต่อผู้ป่วยที่แพร่กระจายเชื้อจากการสัมผัส (contact precautions)

- 1.7 การจัดการการระบาดของ การติดเชื้อในโรงพยาบาล

- 1.8 การป้องกันและควบคุม การแพร่กระจายของเชื้อคือยาด้านจุลชีพ

- 1.9 การป้องกันและควบคุม การแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในโรงพยาบาล

- 1.10 หน่วยจ่ายกลาง

- 1.11 การจัดการผ้าในโรงพยาบาล

- 1.12 สิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล

- 1.13 การจัดการอาหารผู้ป่วยในโรงพยาบาล

- 1.14 การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

- 1.15 ห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยา

2. แนวปฏิบัติการทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19

แนวปฏิบัติการทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19

เป็นแนวปฏิบัติในการทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส

โคโรนา 2019 เพื่อสามารถให้บริการทางการแพทย์ในการดูแลผู้ป่วยก่อนผ่าตัด ระหว่างผ่าตัด และหลังผ่าตัด ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ (กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

2.1 แนวปฏิบัติในการทำผ่าตัดประเภท Emergency Urgency และ Elective case ในผู้ป่วยทั่วไป (Non-COVID patient)

2.2 แนวปฏิบัติในการทำผ่าตัดในกรณีผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID patient) หรือเข้าข่ายเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Patient Under Investigation: PUI)

2.3 แนวปฏิบัติการเตรียมห้องผ่าตัดและอุปกรณ์การผ่าตัดในกรณีผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID patient) หรือเข้าข่ายเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Patient Under Investigation: PUI)

2.4 แนวปฏิบัติการเตรียมการด้านระงับความรู้สึกในกรณีผู้ป่วยที่ติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID patient) หรือเข้าข่ายเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Patient Under Investigation: PUI)

2.5 แนวทางในการดูแลผู้ป่วยในการทำหัตถการอื่นนอกห้องผ่าตัดรวมทั้งการตรวจทางรังสีวิทยาในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3. มาตรฐานความปลอดภัย

มาตรฐานความปลอดภัยของวชิรพยาบาล (Vajira 2P Safety Goals) เป็นแนวทางดำเนินการสำหรับหน่วยงานและบุคลากร นำไปใช้ปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย ในการป้องกันบุคลากรไม่ให้ติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน (Personal safety from infection) ใช้มาตรฐานความปลอดภัยของวชิรพยาบาล (Vajira 2P Safety Goals) เป็นการลดความเสี่ยงต่อการสัมผัสหรือการถ่ายทอดการแพร่กระจายของเชื้อก่อโรคขณะปฏิบัติงาน เพื่อการป้องกันหรือควบคุมการอาศัยของเชื้อ (colonization) หรือการติดเชื้อ (infection) หรือการเกิดโรค (disease) ในบุคลากรสุขภาพ ซึ่งมาตรฐานความปลอดภัยของวชิรพยาบาล (Vajira 2P Safety Goals) (ฝ่ายยุทธศาสตร์และพัฒนาคุณภาพคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล, 2564) ประกอบด้วย

2.1 Patient Safety Goal

1. การผ่าตัด/ทำหัตถการถูกคน ถูกข้าง ถูกตำแหน่งและตรงกับชนิดการผ่าตัด การทำหัตถการที่วางแผนและแจ้งกับผู้ป่วยและญาติไว้
2. ป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล
3. ผู้ป่วยมีความปลอดภัยจากการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง ไม่เกิดการแพ้ยาซ้ำ

4. ป้องกันการให้เลือดผิดพลาด
5. ระบุตัวผู้ป่วยถูกต้องในทุกกระบวนการ
6. การวินิจฉัยผู้ป่วยถูกต้อง รวดเร็ว
7. รายงานผลทางห้องปฏิบัติการ/พยาธิวิทยาถูกต้อง รวดเร็ว ไม่คลาดเคลื่อน
8. คัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินถูกต้อง ไม่ผิดพลาด
9. ดูแลผู้ป่วยก่อนเข้าสู่ภาวะวิกฤติได้อย่างเหมาะสม
10. สื่อสารรวดเร็ว ถูกต้อง ชัดเจน มีประสิทธิภาพในภาวะวิกฤติ

2.2 Personal Safety Goal

ป้องกันบุคลากรไม่ให้ติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน

บทที่ 4

เทคนิคการปฏิบัติงาน

การจัดทำคู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกลึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องแผนยุทธศาสตร์ของฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราชินี ปี พ.ศ. 2562 - 2565 ซึ่งประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ (AEIOU) ดังนี้ (ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล, 2564)

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 A : Academic for Urban Health & future life พัฒนาความรู้ ทักษะบุคลากรเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมเมือง

กลยุทธ์ : A1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมให้มีเอกลักษณ์และสมรรถนะที่สอดคล้องกับแนวโน้มใหม่บนพื้นฐานด้านเวชศาสตร์เขตเมือง

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 E : Excellent service เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริการระดับตติยภูมิและเวชศาสตร์เขตเมือง

กลยุทธ์ : E1 เพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความปลอดภัย ของระบบบริการผู้ป่วย

กลยุทธ์ : E2 ขยาย และเพิ่มขีดความสามารถ และรายได้ด้านการบริการ

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 I : Income & Cost Effectiveness การบริหารรายได้และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ : I1 มีระบบการบริหารรายได้และต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 O : Organizational Strength in Digital Era เพิ่มสมรรถนะการบริการด้านเวชศาสตร์เขตเมือง การใช้สารสนเทศดิจิทัลในการบริหาร บริการและวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ : O1 พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านเวชศาสตร์เขตเมืองและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับพันธกิจและการเติบโตขององค์กร

กลยุทธ์ : O2 เพิ่มความเข้มแข็งขององค์กรด้วยการเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital transformation) ในทุกพันธกิจ

กลยุทธ์ : O3 ยกระดับการพัฒนาองค์กร โดยใช้เกณฑ์คุณภาพเพื่อมุ่งสู่การเป็นเลิศ

5. ยุทธศาสตร์ที่ 5 U : Urbanology Competence ดำเนินงานวิจัยและนวัตกรรมด้านเวชศาสตร์เขตเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ : U1 เพิ่ม Research Quality and Quantity ที่มีเอกลักษณ์เวชศาสตร์เขตเมือง

คู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ฉบับนี้ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล มาประยุกต์ใช้ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 3 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความปลอดภัย ของระบบบริการ การระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมีการบริหารรายได้และใช้ทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (flow chart)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
เริ่มต้น หลังการระงับ ความรู้สึก	หลังจากเสร็จสิ้นหัตถการการทำผ่าตัด ทำการย้ายผู้ป่วยกลับตึกแยกโรค	- วิสัญญีแพทย์ - วิสัญญีพยาบาล คนที่ 1
ผู้ป่วยออกจาก ห้องผ่าตัด	เมื่อผู้ป่วยออกจากห้องผ่าตัด วิสัญญีแพทย์, วิสัญญีพยาบาล, ศัลยแพทย์, scrub, circulate nurse ปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้ 1. วิสัญญีแพทย์, วิสัญญีพยาบาล, ศัลยแพทย์, scrub, circulate nurse พ่น 1 % virkon spray 2. ถอดชุด disposable gown ทิ้งขยะติดเชื้อ	- บุคลากรในห้องผ่าตัด
ทีมผ่าตัดออกจาก ห้องผ่าตัด	เมื่อทีมผ่าตัดออกจากห้องผ่าตัด วิสัญญีแพทย์ และวิสัญญีพยาบาล ปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้ 1. วิสัญญีแพทย์และวิสัญญีพยาบาล พ่น 1 % virkon spray 2. ถอดชุด PAPR ใส่ถังแช่น้ำยา 0.5 % Sodium hypochlorite	- วิสัญญีแพทย์ - วิสัญญีพยาบาล คนที่ 1
ทำความสะอาด อุปกรณ์ระงับ ความรู้สึก	วิสัญญีพยาบาลเตรียมน้ำยาที่ใช้ฆ่าเชื้อ ได้แก่ 1. 1 % virkon spray ใส่ขวด spray สำหรับพร้อม พ่นอุปกรณ์ระงับความรู้สึก 2. 70 % Alcohol spray ใส่ขวด spray สำหรับ พร้อมพ่นอุปกรณ์ระงับความรู้สึก 3. 0.5 % Sodium hypochlorite hypochlorite ใส่ กระป๋องสำหรับแช่ Blade หลังใส่ท่อช่วยหายใจ	- วิสัญญีแพทย์ - วิสัญญีพยาบาล คนที่ 1

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
อุปกรณ์ใช้แล้วทิ้ง	วิทยาลัยพยาบาลจัดการอุปกรณ์ที่ใช้แล้วทิ้ง ดังนี้ 1. ของมีคม ได้แก่ เข็มฉีดยา, ใบมีด ใส่ในกระป๋องที่ทิ้งของมีคม 2. ของไม่มีคมและวัสดุทางการแพทย์ ได้แก่ syringe, gauze, สำลี, corrugate, ถุงพลาสติกคลุมรถมยา และถอดชุด PPE ทั้งในถุงขยะติดเชื้อสีแดง ใบที่ 1 มัดปากถุงด้วยลวดมัดขยะให้แน่น 3. พันด้วย 70 % Alcohol spray ที่ถุงขยะติดเชื้อสีแดงใบที่ 1 4. เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัดนำถุงขยะติดเชื้อสีแดงใบที่ 1 ทั้งในถุงขยะติดเชื้อสีแดงใบที่ 2 มัดปากถุงด้วยลวดมัดขยะให้แน่น 5. พันด้วย 70 % Alcohol spray ที่ถุงขยะติดเชื้อสีแดงใบที่ 2 6. เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัดนำถุงขยะติดเชื้อสีแดงใบที่ 2 ทั้งในถุงขยะติดเชื้อสีแดงใบที่ 3 มัดปากถุงด้วยลวดมัดขยะให้แน่น 7. พันด้วย 70 % Alcohol spray ที่ถุงขยะติดเชื้อสีแดงใบที่ 3 8. เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัดนำถุงขยะติดเชื้อสีแดงใบที่ 3 ทั้งใส่ถึงขยะติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ติดสัญลักษณ์ ตัว C ที่มีฝาปิดมิดชิด	- วิทยาลัยแพทย์ - วิทยาลัยพยาบาล คนที่ 1 - เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัด
จุดพักขยะติดเชื้อ	เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัดนำถุงขยะติดเชื้อสีแดงใบที่ 3 ทั้งใส่ถึงขยะติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ติดสัญลักษณ์ ตัว C ที่มีฝาปิดมิดชิดเรียบร้อยแล้ว	- เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัด

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
จุดพักขยะติดเชื้อ (ต่อ)	ทำการเคลื่อนย้ายถังขยะติดเชื้อไปจุดพักขยะรวมตามรอบเวลาที่กำหนด ดังนี้ 1. รอบเช้าเวลา 06.00 - 08.00 น. 2. รอบบ่ายเวลา 14.00 - 16.00 น. 3. รอบค่ำเวลา 20.00 - 20.30 น.	
อุปกรณ์ที่นำกลับมาใช้ซ้ำ	อุปกรณ์ที่นำกลับมาใช้ซ้ำ (Re-use) เมื่อเสร็จสิ้นการทำผ้าตัดและทำการย้ายผู้ป่วยกลับตึกแยกโรคเรียบร้อยแล้ว วัสดุแพทย์และวัสดุพยาบาล ทำความสะอาดอุปกรณ์ ดังนี้ 1. รดดมยาสลับ ปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้ 1.1 ถอดถุงพลาสติกคลุมรถดมยาออกทิ้งในถังขยะติดเชื้อสีแดง 1.2 ใช้ผ้าชุบน้ำยา 0.5% Sodium hypochlorite เช็ดให้ทั่ว ทิ้งไว้ให้แห้งโดยไม่ต้องเช็ดซ้ำ 1.3 ถอดถุงมือทั้งขยะติดเชื้อสีแดง ถ้างมด้วย alcohol gel สวมถุงมือคู่ใหม่ 1.4 ใช้ผ้าชุบ 70 % Alcohol เช็ดให้ทั่ว ทิ้งไว้ให้แห้งโดยไม่ต้องเช็ดซ้ำ 2. Monitor ประกอบด้วย Cuff BP, สาย EKG และสาย O₂ sat ปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้ 2.1 ถอดถุงพลาสติกคลุมรถ Monitor ออกทิ้งในถังขยะติดเชื้อสีแดง 2.2 ใช้ผ้าชุบน้ำยา 0.5% Sodium hypochlorite เช็ดให้ทั่ว ทิ้งไว้ให้แห้งโดยไม่ต้องเช็ดซ้ำ	- วัสดุแพทย์ - วัสดุพยาบาล คนที่ 1

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
อุปกรณ์ที่นำกลับมาใช้ซ้ำ (ต่อ)	2.3 ถอดถุงมือทิ้งขยะติดเชื้อสีแดง ล้างมือด้วย alcohol gel สวมถุงมือคู่ใหม่ 2.4 ใช้ผ้าชุบ 70 % Alcohol เช็ดให้ทั่วทั้งไว้ให้แห้งโดยไม่ต้องเช็ดซ้ำ 3. McGrath หลังจากใส่ท่อช่วยหายใจผู้ป่วยเรียบร้อยแล้ว วิทยาลัยพยาบาลทำความสะอาดอุปกรณ์ ดังนี้ 3.1 ตัวคัม Blade ฉีกถุงพลาสติกหุ้มหน้าจอตึงขยะติดเชื้อสีแดง วางบนรถดมยา รอพ่นห้อง เมื่อครบ 30 นาที เช็ด McGrath ด้วย 70 % Alcohol 3 ครั้ง เพื่อเตรียมให้พร้อมใช้ 3.2 ตัว Blade นำไปแช่น้ำยา 0.5 % Sodium hypochlorite เมื่อเสร็จผ่าตัด จึงนำมาล้างด้วยน้ำสบู่ และเช็ดด้วย 70 % Alcohol รอพ่นห้อง 3.3 เมื่อพ่นห้องครบ 30 นาที วิทยาลัยพยาบาล เช็ด McGrath และตัว Blade ด้วย 70 % Alcohol จากนั้นเก็บใส่กระเป๋าให้เรียบร้อย พร้อมใช้ 4. ชุด PAPR หลังวิทยาลัยแพทย์และวิทยาลัยพยาบาล พ่นด้วย 1 % Virkon spray ปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้ 4.1 ถอด PAPR, Hood และท่อที่ต่อเครื่องแบบเตอรี ในบริเวณพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ 4.2 แช่ PAPR, Hood และท่อที่ต่อเครื่องแบบเตอรีในน้ำยา 0.5 % Sodium hypochlorite ในถังแช่ 30 นาที	- วิทยาลัยพยาบาล คนที่ 1

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
อุปกรณ์ที่นำกลับมาใช้ซ้ำ (ต่อ)	4.3 นำ PAPR, Hood และ ท่อ ที่ ต่อ เครื่อง แบตเตอรี่ ใส่ถุงติดเชื้อสีแดงใบที่ 1 มัดปากถุงด้วยลวดให้แน่น 4.4 พ่น ด้วย 70 % Alcohol spray ที่ ถุงติดเชื้อสีแดงใบที่ 1 4.5 เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัดนำถุงติดเชื้อสีแดงใบที่ 1 ใส่ในถุงติดเชื้อสีแดงใบที่ 2 มัดปากถุงด้วยลวดให้แน่น 4.6 พ่น ด้วย 70 % Alcohol spray ที่ ถุงติดเชื้อสีแดงใบที่ 2 4.7 เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัดนำถุงติดเชื้อสีแดงใบที่ 2 ใส่ในถุงขยะติดเชื้อสีแดงใบที่ 3 มัดปากถุงด้วยลวดให้แน่น 4.8 พ่น ด้วย 70 % Alcohol spray ที่ ถุงติดเชื้อสีแดงใบที่ 3	- เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัด
หน่วยทำความสะอาดส่วนกลาง	เมื่อเจ้าหน้าที่ทำการพ่นยาฆ่าเชื้อ ด้วย 0.5 % Sodium hypochlorite ในบริเวณห้องผ่าตัด ครบ 30 นาที วิทยาลัยพยาบาลปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้ 1. เก็บอุปกรณ์ระงับความรู้สึกให้เรียบร้อย 2. ดูแลให้เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัดนำถุงติดเชื้อสีแดงส่งหน่วยทำความสะอาดส่วนกลาง 3. ใช้ปากกาเมจิกสีดำ เขียนข้างถุงขยะชั้นนอกว่า “OR COVID - 19” 4. เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัดนำถุงติดเชื้อสีแดงส่งหน่วยทำความสะอาดส่วนกลาง ตามรอบเวลาที่กำหนด ดังนี้	- วิทยาลัยพยาบาล - เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัด

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้ (ต่อ)

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
หน่วยทำความ สะอาดส่วนกลาง (ต่อ)	- รอบที่ 1 เวลา 06.00 - 07.30 น. - รอบที่ 2 เวลา 11.00 - 12.00 น. - รอบที่ 3 เวลา 13.00 - 13.30 น.	
สิ้นสุด		

วิธีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามคู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยการระงับความรู้สึกแบบทั่วร่างกาย โดยการติดตามจากตัวชี้วัดของหน่วยงาน ดังนี้

1. การแช่เครื่องมือใช้น้ำยาที่ฆ่าเชื้อถูกต้อง เป้าหมาย = ร้อยละ 100
ผลลัพธ์ = ร้อยละ 100
2. การเก็บขยะติดเชื้อถูกต้อง เป้าหมาย = ร้อยละ 100
ผลลัพธ์ = ร้อยละ 100
3. อัตราการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรจากการปฏิบัติงาน เป้าหมาย = 0
ผลลัพธ์ = 0

จรรยาบรรณ/คุณธรรม/จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติการพยาบาลวิสัญญีในครั้งนี้ ได้จัดทำขึ้นภายใต้ข้อบังคับสภาการพยาบาล พ.ศ. 2550 ตามมาตรฐานการปฏิบัติการระงับความรู้สึก (สภาการพยาบาล, 2550) ดังนี้

1. การเคารพเอกสิทธิ์หรือความเป็นอิสระ เคารพการตัดสินใจของผู้ป่วย โดยไม่มีการบังคับโดยบุคคลในทีมสุขภาพต้องให้การยอมรับและไม่เห็นด้วยก็ตาม
2. การทำประโยชน์ กระทำในสิ่งที่ดีคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดแก่ผู้ป่วยบนพื้นฐานทางค่านิยม จริยธรรมและกฎหมาย
3. การไม่ทำอันตราย ไม่นำสิ่งที่เป็นอันตรายมาสู่ผู้อื่น ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม รวมทั้งไม่ทำให้ผู้อื่นเสี่ยงต่ออันตราย
4. ความยุติธรรม ความเท่าเทียมและความเสมอภาคในการได้รับการบริการด้านสุขภาพ
5. การบอกความจริง พูดความจริงและไม่โกหกหรือหลอกลวง
6. ความซื่อสัตย์ การรักษาสัญญาและการปกปิดความลับรักษาความเป็นส่วนตัวของผู้ป่วย ซึ่งการปกปิดความลับนี้ต้องไม่ทำให้เกิดผลเสียทั้งต่อตัวผู้ป่วย และต่อผู้อื่น

บทที่ 5

ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

คู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2564 ซึ่งพบว่า ในการปฏิบัติงานนั้นมีปัญหา และอุปสรรค ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

1. วิทยาลัยพยาบาล ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 2 ปี บางรายไม่ปฏิบัติตามถ้วนทุกขั้นตอนตามคู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
2. วิทยาลัยพยาบาล ที่มีการปรับเปลี่ยนหมุนเวียนการปฏิบัติงานในระยะแรก ขาดทักษะในการใส่ - ถอดชุด PPE อุปกรณ์ชุด PPE และการเก็บเครื่องมือหรืออุปกรณ์ไม่ถูกต้อง

แนวทางแก้ไขและพัฒนา

1. จัดให้มีการสอน สาธิต หรือการฝึกซ้อมการใส่ - ถอดชุด PPE และอุปกรณ์ชุด PPE เสมือนจริงโดยจำลองสถานการณ์ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ
2. นำโปสเตอร์แสดงขั้นตอนการใส่ - ถอดชุด PPE และอุปกรณ์ชุด PPE มาให้บุคลากรได้ศึกษาและลองปฏิบัติก่อนการปฏิบัติงานจริง
3. จัดให้วิทยาลัยพยาบาลพี่เลี้ยง นิเทศงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำคู่มือการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับหน่วยงานหรือหอผู้ป่วยที่ให้การดูแลผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้
2. ควรติดตาม กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของวิทยาลัยพยาบาลหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมและการป้องกันการติดเชื้อ

บรรณานุกรม

- กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2563). แนวปฏิบัติการทำหัตถการและการผ่าตัดในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้นจาก : <http://msdmec.go.th/ressurgmsd/covid19.pdf>.
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564). สถานการณ์ผู้ติดเชื้อ COVID-19 อัปเดตรายวัน. สืบค้นจาก : <https://ddc.moph.go.th/covid19-dashboard/>
- คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช. (2564). โครงสร้างการบริหารคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช.
- คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช. (2564). แผนพัฒนาคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล 4 ปี (ปีงบประมาณ 2565 - 2568). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช.
- คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช. (2564). *Vajira2PSafetyGoals* มาตรฐานสำคัญจำเป็นต่อความปลอดภัย. (ฉบับปรับปรุง 1 มกราคม 2564). นนทบุรี : เพล็กซ์ แอนด์ซัคเซสฟูล.
- งานควบคุมโรคติดเชื้อ. (2563). แนวทางการจัดการขยะในผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช.
- งานควบคุมโรคติดเชื้อ. (2563). แนวทางปฏิบัติการทำความสะอาดกรณีให้การดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช.
- ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล. (2564). *แผนปฏิบัติการฝ่ายการพยาบาลประจำปี ๒๕๖๔*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช.
- ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล. (2564). *โครงสร้างการบังคับบัญชา ฝ่ายการพยาบาล*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช.
- ราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย. (2562). มาตรฐานการระงับความรู้สึก. ราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย สืบค้นจาก <http://www.anesthai.org/public/rcat/Documents/document/1571132456>

ราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย. (2563). แนวทางปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยที่ติดเชื้อหรือสงสัยว่าติดเชื้อไวรัส COVID-19 ในการระงับความรู้สึก. *วิสัญญีสาร*, 46(3) ฉบับพิเศษ, 113-118.

สถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิคแอนคี้ไซน์.

สภาการพยาบาล. (2550). *ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง ขอบบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อกำหนดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550*. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124, ตอนพิเศษ 83 ง (ลงวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2550).

หน่วยระงับความรู้สึก โรงพยาบาลวชิรพยาบาล. (2564). *การเตรียมอุปกรณ์ระงับความรู้สึก*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนวมินทราชิราช.

หน่วยระงับความรู้สึก โรงพยาบาลวชิรพยาบาล. (2564). *โครงสร้างการบริหารงานหน่วยระงับความรู้สึก*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนวมินทราชิราช.

WHO. (2020). Novel coronavirus (2019-nCoV) situation report. [Internet]. from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. พว.ธมลวรรณ ยอดกลกิจ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
2. พว.นันทวัน ทรัพย์ประเสริฐดี พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการพยาบาลวิสัญญี) ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรัชญ์วิไล นุชประมุล ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายการพยาบาล (ด้านวิชาการ โทร.๓๑๘๒)

ที่ พวช.๑๒/๒๖๓๖ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคู่มือการปฏิบัติงาน

เรียน พว.ธมลวรรณ ยอดกลกิจ

ด้วย นางกนกวรรณ โฉมแฉล้ม ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ตำแหน่งเลขที่ พวช. ๑๑๙๐๑) สังกัดฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง “คู่มือการทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019”

ในการนี้ ฝ่ายการพยาบาลเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตเรียนเชิญท่าน พว.ธมลวรรณ ยอดกลกิจ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัย นวมินทราธิราช เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และการบริหารการพยาบาลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาววิไลลักษณ์ เนตรประเสริฐกุล)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล
คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายการพยาบาล (ด้านวิชาการ โทร.๓๐๘๒) .....

ที่ พวช.๑๒/ ๒๖๓๗ ..... วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๔ .....

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคู่มือการปฏิบัติงาน .....

เรียน พว.นันทวัน ทรัพย์ประเสริฐดี

ด้วย นางกนกวรรณ โฉมแฉล้ม ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ตำแหน่งเลขที่ พวช. ๓๑๙๐๑) สังกัดฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง “คู่มือการทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019”

ในการนี้ ฝ่ายการพยาบาลเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตเรียนเชิญท่าน พว.นันทวัน ทรัพย์ประเสริฐดี ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการพยาบาลวิสัญญี) ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และการบริหารการพยาบาลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาววิไลลักษณ์ เนตรประเสริฐกุล)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายการพยาบาล (ด้านวิชาการ โทร.๓๐๘๒)

ที่ พวช.๑๒/ ๒๖๓๘

วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุมัติบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคู่มือการปฏิบัติงาน

เรียน หัวหน้าภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล

ด้วย นางกนกวรรณ โฉมแฉล้ม ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ตำแหน่งเลขที่ พวช. ๑๑๙๐๑) สังกัดฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง “คู่มือการทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019”

ในการนี้ ฝ่ายการพยาบาลเห็นว่าบุคลากรของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรัชญ์วิไล นุชประมุล ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และการบริหารการพยาบาลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาววิไลลักษณ์ เนตรประเสริฐกุล)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ภาคผนวก ข

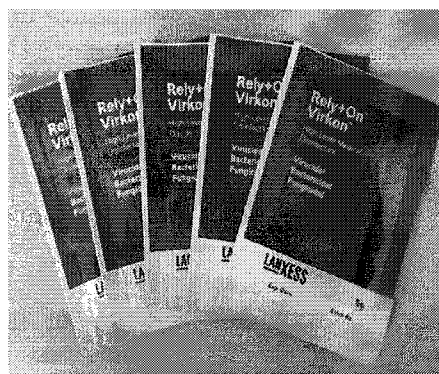
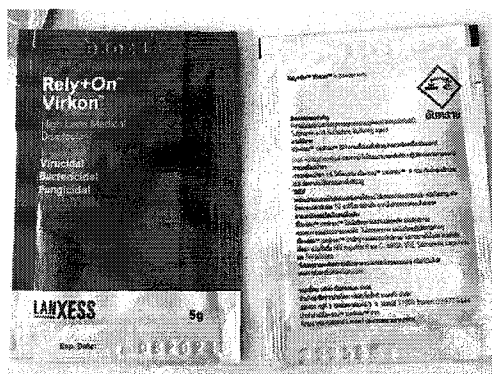
ชุดจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

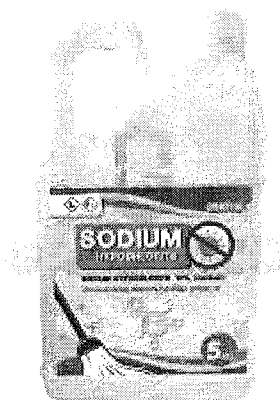
ภาคผนวก ค
น้ำยาฆ่าเชื้อ

นํ้ายาฆ่าเชื้อที่ใช้ในการจัดการอุปกรณ์ที่ใช้ระงับความรู้สึกในผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1. พงฆ่าเชื้อ Virkon ใช้สำหรับทำความสะอาดเครื่องมือแพทย์ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ สามารถฆ่าเชื้อไวรัสและแบคทีเรียได้ภายใน 8 - 10 นาที ไม่มีกลิ่นเหม็น นํ้ายา 1 % Virkon 1 ของ บรรจุ 5 กรัม (ผสม Virkon 5 g จำนวน 2 ของ ในนํ้า 1 ลิตร จะ เท่ากับความเข้มข้น 1 % หรือ 10,000 ppm) ผสมแล้วเก็บในภาชนะมีฝาปิด อายุการใช้งานไม่เกิน 7 วัน ต้องไม่เปลี่ยนสี (มีความปลอดภัยสูง) หรือใส่กระบอกฉีดฟ็อกกี้ฉีดพ่นทำความสะอาดอุปกรณ์ต่าง ๆ

2. 0.5 % Sodium hypochlorite มีกลิ่นคลอรีนคล้ายคลอรีน นํ้ามาใช้เป็นสารทำความสะอาด เป็นนํ้ายาฆ่าเชื้อเนกประสงค์ และมีฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อแบคทีเรียแกรมบวก, แบคทีเรียแกรมลบ, แบคทีเรียแกรมลบรูปแท่ง, เชื้อรา และไวรัส ใช้ได้ทั้งกับเครื่องมือเครื่องใช้ หรือแม้แต่เชือก หรือผิวหนังต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของสารละลาย สามารถเก็บรักษาได้นาน 6 เดือน ที่อุณหภูมิห้องในภาชนะพลาสติก ปิดสนิท ทึบแสง ภายหลังผสมหรือเจือจางแล้วควรใช้ให้หมด ภายใน 3 ชั่วโมง

3. 70 % Alcohol สามารถช่วยป้องกันและทำลายเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019 เชื้อแบคทีเรีย เชื้อวัณโรค เชื้อรา และไวรัสบางชนิดได้ แต่ไม่สามารถทำลายสปอร์ของเชื้อแบคทีเรียได้

ภาคผนวก ง

หนังสือขอรับรองการนำคู่มือการปฏิบัติงานมาใช้จริงในหน่วยงาน

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ - สกุล	นางกนกวรรณ โคมแล่ม
วัน เดือน ปีเกิด	14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519
ปัจจุบันอายุ	46 ปี 8 เดือน
ที่อยู่ปัจจุบัน	98 ซอยกรุงเทพฯ-นนทบุรี 56 วงศ์สว่าง บางซื่อ กรุงเทพฯ
ตำแหน่ง	พยาบาลวิชาชีพระดับชำนาญการ(ด้านการพยาบาลวิสัญญี) ตำแหน่งเลขที่พวช. 11901 หัวหน้าทีมวิสัญญีพยาบาลประจำห้องผ่าตัดศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ใบอนุญาตที่ 4611097048
สังกัด	ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
ประวัติการศึกษา	2547 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2546 ประกาศนียบัตรวิสัญญีพยาบาล โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กรรมการแพทย์ทหารบก และราชวิทยาลัยวิสัญญีแพทย์แห่งประเทศไทย 2541 พยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

